

Gal

Chapter 1

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Παῦλος, ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου,
Paulus, rasul, mboten saking manungsa, ugi-mboten lumantar manungsa,
[G3972](#) [G0652](#) [G3756](#) [G0575](#) [G0444](#) [G3761](#) [G1223](#) [G0444](#)
- ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ Πατρὸς, τοῦ
nanging lumantar Gusti-Yésus Kristus, lan Gusti-Allah Sang-Rama, ingkang
[G0235](#) [G1223](#) [G2424](#) [G5547](#) [G2532](#) [G2316](#) [G3962](#) [G3588](#)
- ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν --
sampun-nangèkaké Panjenenganipun saking tiyang-pejah—
[G1453](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3498](#)

| Saka Paulus, rasul kang ora awit saka manungsa, uga ora dening manungsa, nanging dening Gusti Yesus Kristus lan Gusti Allah, Sang Rama, kang wus mungokake Panjenengane saka ing antarane wong mati,

- 2 καὶ οἱ, σὺν ἐμοί, πάντες ἀδελφοί; ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
lan para, kaliyan kula, sedaya sadèrèk; dhumateng-para pasamuwan ing
[G2532](#) [G3588](#) [G4862](#) [G1473](#) [G3956](#) [G0080](#) [G3588](#) [G1577](#) [G3588](#)
- Γαλατίας.
Galati.
[G1053](#)

| lan saka sakehe sadulur kang dadi kanthiku, marang pasamuwan-pasamuwan ing tanah Galati:

- 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς
sih-rahmat dhumateng-panjenengan lan tentrem-rahayu saking Gusti-Allah Sang-Rama
[G5485](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1515](#) [G0575](#) [G2316](#) [G3962](#)
- ἡμῶν, «καὶ Κυρίου» Ἰησοῦ Χριστοῦ,
kita, lan Gusti Yésus Kristus,
[G1473](#) [G2532](#) [G2962](#) [G2424](#) [G5547](#)

| Sih-rahmat anaa ing kowe lan tentrem-rahayu saka Gusti Allah, Rama kita, lan saka Gusti Yesus Kristus,

- 4 τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν,
ingkang sampun-paring sarira-Panjenenganipun-piyambak kangge ing dosa-dosa kita,
[G3588](#) [G1325](#) [G1438](#) [G5228](#) [G3588](#) [G0266](#) [G1473](#)
- ὅπως ἐξέλθῃ ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος
supados Panjenenganipun-ngluwari kita saking ing jaman ingkang sarunika
[G3704](#) [G1807](#) [G1473](#) [G1537](#) [G3588](#) [G0165](#) [G3588](#) [G1764](#)
- πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν;
awon, miturut ing karsanipun ing Gusti-Allah lan Sang-Rama kita;
[G4190](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2307](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3962](#) [G1473](#)

| kang wus masrahake sarirane krana dosa-dosa kita, supaya kita diluwarana saka ing jagad ala kang saiki iki, manut karsane Gusti Allah lan Rama kita,

5 ὧ
 dhumateng–Panjenenganipun
[G3739](#)

ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας,
 ing kamulyan dumugi ing salami-laminipun,
[G3588](#) [G1391](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#)

τῶν
 ing
[G3588](#)

αἰῶνων.
 salami-laminipun.
[G0165](#)

ἀμήν.
 Amin.
[G0281](#)

kang sayogya kaluhurna ing salawas-lawase! Amin.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως, μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος
 Kula–gumun bilih makaten énggal, panjenengan–kesah saking ingkang sampun–nimbali
[G2296](#) [G3754](#) [G3779](#) [G5030](#) [G3346](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2564](#)

ὑμᾶς ἐν χάριτι, Χριστοῦ, εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον,
 panjenengan ing sih-rahmatipun, Sang–Kristus, dhateng sanès Injil,
[G4771](#) [G1722](#) [G5485](#) [G5547](#) [G1519](#) [G2087](#) [G2098](#)

Aku gumun, dene kowe enggal temen padha nyingkur Panjenengane, kang marga sih-rahmate Sang Kristus wus nimbali kowe, sarta banjur kelu marang injil liyane,

7 ὁ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινές εἰσιν οἱ
 ingkang mboten punika sanès, kejawi bilih wonten–sawetawis tiyang ingkang
[G3739](#) [G3756](#) [G1510](#) [G0243](#) [G1487](#) [G3361](#) [G5100](#) [G1510](#) [G3588](#)

ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 ndadosaken–bingung panjenengan, lan kepingin ngéwahi ing Injil ing
[G5015](#) [G4771](#) [G2532](#) [G2309](#) [G3344](#) [G3588](#) [G2098](#) [G3588](#)

Χριστοῦ.
 Sang–Kristus.
[G5547](#)

kang satemene dudu Injil; mung ana wong sawatara kang mbingungake kowe lan kang sumedya nginger-inger Injile Sang Kristus.

8 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς, ἢ ἄγγελος ἔξ οὐρανοῦ, εὐαγγελίζεται
 nanging sanadyan menawi kita, utawi malaékat saking swarga, martosaken–Injil
[G0235](#) [G2532](#) [G1437](#) [G1473](#) [G2228](#) [G0032](#) [G1537](#) [G3772](#) [G2097](#)

ὑμῖν παρ’ ὁ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν,
 dhumateng–panjenengan saliyaning ingkang sampun–kita–wartosaken dhumateng–panjenengan,
[G4771](#) [G3844](#) [G3739](#) [G2097](#) [G4771](#)

ἀνάθεμα ἔστω!
 kenging–ipat-ipat tiyang–punika!
[G0331](#) [G1510](#)

Nanging sanadyan, ta, aku kabeh, utawa sawijining malaekat saka ing swarga martakake marang kowe injil kang beda karo Injil kang wus padha dakwartakake marang kowe, iku kenaa ing laknat!

9 ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἶ
 kados ingkang–sampun–kita–criyosaken–rumiyin, lan sapunika malih kula–criyos, menawi
[G5613](#) [G4302](#) [G2532](#) [G0737](#) [G3825](#) [G3004](#) [G1487](#)

τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ’ ὁ
 sinten–kemawon dhumateng–panjenengan martosaken–Injil saliyaning ingkang
[G5100](#) [G4771](#) [G2097](#) [G3844](#) [G3739](#)

παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω!
 panjenengan–sampun–tampi, kenging–ipat-ipat tiyang–punika!
[G3880](#) [G0331](#) [G1510](#)

Kaya anggonku wus padha mituturi biyen, saiki iku dakkandhakake sapisan maneh: manawa ana wong kang martakake marang kowe kabeh injil kang beda karo kang wus koktampani, iku kenaa ing laknat!

- 10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν Θεόν? ἢ
Sapunika amargi manungsa kula-yakinaken, utawi ing Gusti-Allah? utawi
[G0737](#) [G1063](#) [G0444](#) [G3982](#) [G2228](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2228](#)
- ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν? εἰ ἔτι ἀνθρώποις
kula-madosi manungsa supados-ndadosaken-rena? menawi taksih manungsa
[G2212](#) [G0444](#) [G0700](#) [G1487](#) [G2089](#) [G0444](#)
- ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἄν ἦμην.
kula-ndadosaken-rena, Sang-Kristus abdi mboten badhé kula-dados.
[G0700](#) [G5547](#) [G1401](#) [G3756](#) [G0302](#) [G1510](#)

Dadi kapriye saikine: kang dakgoleki iku karepe manungsa apa karsane Gusti Allah? Apa aku ngudi gawe senenge manungsa? Saupama aku isih kapengin gawe senenge manungsa, dadi aku dudu abdine Sang Kristus.

- 11 γνωρίζω γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ
kula-mratélakaké amargi dhumateng-panjenengan, para-sadèrèk, ing Injil ingkang
[G1107](#) [G1063](#) [G4771](#) [G0080](#) [G3588](#) [G2098](#) [G3588](#)
- εὐαγγελισθῆν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον.
sampun-kawartosaken déning kula, bilih mboten punika miturut manungsa.
[G2097](#) [G5259](#) [G1473](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2596](#) [G0444](#)

Amarga kowe padha daksumurupake, sadulur-sadulur, mungguh Injil kang dakwartakake iku dudu injiling manungsa.

- 12 οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε
ugi-mboten amargi kula saking manungsa kula-tampi punika, ugi-mboten
[G3761](#) [G1063](#) [G1473](#) [G3844](#) [G0444](#) [G3880](#) [G0846](#) [G3777](#)
- ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
kula-dipun-wulang, nanging lumantar wahyu Gusti-Yésus Kristus.
[G1321](#) [G0235](#) [G1223](#) [G0602](#) [G2424](#) [G5547](#)

Awit anggonku nampani ora saka manungsa, lan iya dudu manungsa kang mulangake bab iku marang aku, nanging marga saka pamangsite Gusti Yesus Kristus.

- 13 Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν
Panjenengan-sampun-mireng amargi bab kula-piyambak gesang rumiyin ing
[G0191](#) [G1063](#) [G3588](#) [G1699](#) [G0391](#) [G4218](#) [G1722](#)
- τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν, ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
ing agami-Yahudi, bilih sanget langkung, kula-nguber-uber ing pasamuwan ing
[G3588](#) [G2454](#) [G3754](#) [G2596](#) [G5236](#) [G1377](#) [G3588](#) [G1577](#) [G3588](#)
- Θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν.
Gusti-Allah, lan kula-ngrisak punika.
[G2316](#) [G2532](#) [G4199](#) [G0846](#)

Sabab kowe wus padha krungu bab uripku biyen ana ing wewengkone agama Yahudi: luwih dening banget anggonku nguya-uya lan ngrusak Pasamuwaning Gusti Allah.

- 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας
lan kula-majeng ing ing agami-Yahudi, ngungkuli kathah kanca-sapantaran
[G2532](#) [G4298](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2454](#) [G5228](#) [G4183](#) [G4915](#)
- ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου,
ing ing bangsa kula, langkung sem dados ing leluhur kula,
[G1722](#) [G3588](#) [G1085](#) [G1473](#) [G4057](#) [G2207](#) [G5225](#) [G3588](#) [G3967](#) [G1473](#)
- παραδόσεων.
tradhisi-tradhisi.
[G3862](#)

Lan ing bab agama Yahudi aku ngluwihi kanca-kanca barakanku kang akeh-akeh ing antarane bangsaku; aku dadi wong kang sregep banget ngleluri adat-tata-carane para leluhurku.

- 15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ [θεός, ὁ] ἀφορίσας
Nanging-nalika déné ndadosaken-rena ing ing Gusti-Allah, ingkang sampun-misahaken
[G3753](#) [G1161](#) [G2106](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G0873](#)
- με ἐκ κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος
kula saking guwa-garba ibu kula, lan sampun-nimbali lumantar ing sih-rahmat
[G1473](#) [G1537](#) [G2836](#) [G3384](#) [G1473](#) [G2532](#) [G2564](#) [G1223](#) [G3588](#) [G5485](#)
- αὐτοῦ,
Panjenenganipun,
[G0846](#)

Nanging bareng Panjenengane, kang wus miji aku wiwit aku isih ana ing guwagarbaning ibuku, lan nimbali aku marga saka sih-rahmate,

- 16 ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἔμοι, ἵνα
supados-medharaké ing Putra Panjenenganipun ing kula, supados
[G0601](#) [G3588](#) [G5207](#) [G0846](#) [G1722](#) [G1473](#) [G2443](#)
- εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ
kula-martosaken-Injil Panjenenganipun ing antawis bangsa-bangsa, sanalika mboten
[G2097](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1484](#) [G2112](#) [G3756](#)
- προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι,
kula-rembugan daging lan getih,
[G4323](#) [G4561](#) [G2532](#) [G0129](#)

kepareng mbabarake Kang Putra ana ing aku, supaya aku martakake Panjenengane ana ing antarane bangsa-bangsa kang dudu bangsa Yahudi, aku ora njaluk tetimbanganing manungsa;

- 17 οὐδὲ ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, πρὸς τοὺς πρὸ ἔμοῦ
ugi-mboten kula-minggah dhateng Yérusalèm, dhumateng para sadèrèngipun kula
[G3761](#) [G0424](#) [G1519](#) [G2414](#) [G4314](#) [G3588](#) [G4253](#) [G1473](#)
- ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς
rasul-rasul, nanging kula-késah dhateng Arab, lan malih kula-wangsul dhateng
[G0652](#) [G0235](#) [G0565](#) [G1519](#) [G0688](#) [G2532](#) [G3825](#) [G5290](#) [G1519](#)
- Δαμασκόν.
Damsyik.
[G1154](#)

aku uga ora lunga menyang Yerusalem nemoni para wong kang wus dadi rasul sadurunge aku, nanging aku menyang tanah Arab, lan saka ing kono bali maneh menyang ing kutha Damsyik.

18 Ἐπειτα μετὰ τρία␣ ἔτη, ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα,
 Lajeng sasampunipun tigang taun, kula-minggah dhateng Yérusalèm,
[G1899](#) [G3326](#) [G5140](#) [G2094](#) [G0424](#) [G1519](#) [G2414](#)

ιστορηῖσαι Κηφᾶν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.
 supados-pinanggih Kéfas, lan kula-lèrèn kaliyan piyambakipun dinten gangsal-welas.
[G2477](#) [G2786](#) [G2532](#) [G1961](#) [G4314](#) [G0846](#) [G2250](#) [G1178](#)

| Sawuse telung taun aku banjur menyang Yerusalem prelu nemoni Kefas, lan aku nginep ing omahe limalas dina.

19 ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον, τὸν
 sanès déné ing rasul-rasul mboten kula-ningali, kejawi namung Yakobus, ing
[G2087](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0652](#) [G3756](#) [G3708](#) [G1487](#) [G3361](#) [G2385](#) [G3588](#)

ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.
 sadèrèkipun ing Gusti.
[G0080](#) [G3588](#) [G2962](#)

| Nanging aku ora ketemu rasul liyane siji-sijia, kajaba Yakobus, sadhereke Gusti.

20 ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ, ἐνώπιον τοῦ
 bab-ingkang déné kula-serat dhumateng-panjenengan, lah, ing-ngarsanipun ing
[G3739](#) [G1161](#) [G1125](#) [G4771](#) [G3708](#) [G1799](#) [G3588](#)

Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.
 Gusti-Allah, bilih mboten kula-goroh.
[G2316](#) [G3754](#) [G3756](#) [G5574](#)

| Aku ora goroh ana ing ngarsane Gusti Allah, apa kang daktulis iki temenan.

21 ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας, καὶ τῆς Κιλικίας.
 lajeng kula-rawuh dhateng ing laladan ing Siria, lan ing Kilikia.
[G1899](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2824](#) [G3588](#) [G4947](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2791](#)

| Sawise iku aku banjur menyang ing laladane tanah Siria lan Kilikia.

22 ἡμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
 kula-dados déné mboten-dipun-kenal ing pasuryaning déning-para pasamuwan ing
[G1510](#) [G1161](#) [G0050](#) [G3588](#) [G4383](#) [G3588](#) [G1577](#) [G3588](#)

Ἰουδαίας, ταῖς ἐν Χριστῷ,
 Yudeá, ingkang ing Sang-Kristus,
[G2449](#) [G3588](#) [G1722](#) [G5547](#)

| Nanging pasamuwan-pasamuwane Sang Kristus ing Yudea tetep ora padha sumurup marang rupaku.

23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἤσαν, ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς
 namung déné tiyang-mireng piyambakipun, bilih Tiyang-ingkang nguber-uber kita
[G3440](#) [G1161](#) [G0191](#) [G1510](#) [G3754](#) [G3588](#) [G1377](#) [G1473](#)

ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται, τὴν πίστιν, ἣν ποτε ἐπόρθει.
 rumiyin, sapunika martosaké-Injil, ing iman, ingkang rumiyin dipun-risak.
[G4218](#) [G3568](#) [G2097](#) [G3588](#) [G4102](#) [G3739](#) [G4218](#) [G4199](#)

| Mung padha krungu, yen wong kang biyen nguyu-uya wong-wong mau, saiki martakake iman kang biyen diarah sirnane.

24 καὶ ἐδόξαζον ἐν ἑμοῖ τὸν Θεόν.
 lan tiyang-punika-ngluhuraken ing kula ing Gusti-Allah.
[G2532](#) [G1392](#) [G1722](#) [G1473](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Lan wong-wong mau banjur padha ngluhurake Gusti Allah marga saka aku.